

KÖZBESZERZÉSI INTERJÚ

Interjú Biró Ferencsel, a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács tagjával

DOI: 10.37371/KEP.2023.2.1

1. 2022. november 4-én Novák Katalin köztársasági elnök Önt nevezte ki az újonnan létrehozott Integritás Hatóság elnökének. Miért döntött úgy, hogy részt vesz az Integritás Hatóság vezető tisztviselőinek kiválasztására kiírt nyílt pályázaton, és milyen célokat tűzött ki maga elé, mint elnök?

Szolgálatból vállaltam el a feladatot. Hiszek benne, hogy a piacon szerzett tapasztalatommal, függetlenséggel és leginkább csapattal közösen eleget tudunk tenni annak a nem kis kihívásnak, hogy érdemben szorítsuk vissza a korrupciót Magyarországon. Tehát senki nem győzködött, hogy ezt csinálni kellene, azt hiszem, ez nem is nagyon ment volna: nehéz valakinek eladni, hogy „gyere, végezz olyan munkát, amiért, ha jól csinálod, mindenki kritizálni fog, és egyébként sokkal kevesebbet fogsz keresni, mint eddig”. ... Ezt az ember vagy tudja küldetéstudatból, hivatástudatból csinálni, vagy nem.

2. Milyen feladat- és hatáskörökkel rendelkezik a Hatóság? Van-e már közvetlen tapasztalata, hogyan tudná röviden értékelni az Önök mögött álló hónapokat?

Egy az Integritás Hatósághoz hasonló szervnek sokféle jogköre lehet. Van olyan hatóság az EU-ban, ahol a miénknél erősebb jogosítványokat kapott a szerv, de olyan is, ahol körülbelül ugyanolyan jogkörei vannak, mint nekünk. Két dolog biztos: egyrészt az IH létrejöttét komoly tárgyalások előzték meg a kormány és az Európai Bizottság között. Utóbbi is elfogadta a számunkra biztosított jogosítványokat, Másrészt már az nagy lépés, hogy létrejött egy olyan hatóság, amely a magyar jogrendben példátlanul széles jogosítványokat kapott. Nem csak dolgunk például feljelentést tenni, ha olyan ügyre bukkanunk, de akár további vizsgálatokra is felhívhatjuk az ügyészséget, ha nem vagyunk elégedettek a vizsgálatuk eredményével. Ráadásul leállíthatunk, vagy újra indíthatunk közbeszerzéseket is. És még sorolhatnám.

Ami a tapasztalatokat illeti. Rohamléptekkel haladunk, hogy teljes létszámmal felálljon a hatóság, a toborzásban jók a tapasztalataim, már több mint 30-an vagyunk és sok a jelentkező. Bejelentések is érkeznek szép számmal, van ezen a téren is dolgunk bőven. Vannak olyan bejelentések, amelyek nem komolyan vehetőek, vannak olyanok, amelyek nem a hatóság hatókörébe tartoznak, vannak olyanok, amelyek elévültek – de olyanok is vannak, amelyekkel ténylegesen tud foglalkozni a hatóság, és ezekkel értelemszerűen foglalkozik is. Nem zárult még le vizsgálatunk, amint megtörténik, már többet tudok majd mondani.

3. Az előttünk álló időszakban mely feladatok lesznek kiemelten hangsúlyosak a Hatóság működésében, mire szükséges a legnagyobb figyelmet fordítaniuk?

Most az első számú kötelessége a hatóságnak az lesz, hogy azoknak az EU pénzeknek, amelyek – ha minden jól megy – hamarosan rendelkezésre fognak állni, minden egyes eurocentje célhoz kötötten és szabályosan legyen elkölthetve. E mellett a hatóság saját kockázatelemzést is folytatni fog, ennek is ki kell alakítani a kereteit. Ha ebből kijönnek akár egyes ügyletek, akár iparágak, akkor ezekkel a hatóság foglalkozni fog. Készítenünk kell közszféra integritás jelentést és egyéb jelentős, fontos átfogó anyagokat. Dolgozunk a digitalizáción is, nagyon fontosnak tartom, hogy ebben világviszonylatban is egyedülállóak lehessünk: 2024-re gyakorlatilag – mesterséges intelligencia alapú megoldásokkal – „real time” azaz élőben fogjuk tudni monitorozni a közbeszerzéseket. A bejelentések vizsgálatáról és a szervezet felállításáról pedig már beszéltem.

4. A Korrupcióellenes Munkacsoport a Hatóságtól független elemző, javaslattevő, véleményező és döntéshozó szerv, melynek szintén Ön az elnöke. Milyen céllal került sor a munkacsoport felállítására, kik a tagjai?

Hatékonyágunkat növelheti – sőt hiszem, hogy növelni is fogja – a Korrupcióellenes Munkacsoport is. Fontos eredményként könyvelem el, hogy az összes szkeptikus hang ellenére létrejött ez a konzultatív testület. Ott ülnek benne a civil szektor szereplői és az állami szervek érintettjei, ráadásul magas szinten képviselve szervezetüket. Már dolgoznak is, az ülések között is zajlanak az egyeztetések. A viták konstruktívak, a felek – úgy látom – nem a konfliktust, hanem a megoldást keresik. Egy jól és hatékonyan működő Korrupcióellenes Munkacsoport nagy segítséget jelent majd nekünk, hiszen módszertani javaslatokat éppen úgy várunk tőle, mint a jogszabályi környezet jobbítására vonatkozó javaslatokat, vagy akár konkrét ügyeket, melyek becsatornázhatók kockázatkezelési rendszerünkbe. Március 15-re elkészül az első jelentésük is.

5. Az Integritás Hatóság elnökeként tagja lett a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak is. Mennyire mozog otthonosan a közbeszerzések világában, van közvetlen tapasztalata ezzel a szakterülettel kapcsolatban?

Szakember vagyok. 20 éve foglalkozom közbeszerzésekkel és azzal, hogy hogyan lehet vállalati rendszereket átláthatóvá, tisztává, ellenőrizhetővé tenni, másfelől pedig azzal, hogy hogyan lehet kiszűrni a visszaéléseket. Ez az új pozíciómban maximálisan használható. Csak most nagy társadalmi hatással dolgozhatok ugyanezen. Hogy ez EU-s támogatások a magyar emberek érdekében legyenek hatékonyan befektetve. Ebben a hatóságnak döntő szerepe lehet, hiszen mi rendszert építünk, modelleket állítunk fel, amelyek a szakemberek tudásával együtt rendszerszinten is tudnak hatni.

6. Mennyiben és hogyan működik együtt az Integritás Hatóság feladatai ellátása során más szervezetekkel, mik az első benyomásai a társhatóságokról?

A korrupció elleni harc csapatjáték, amelyhez az állami szereplők, a civil szervezetek és a gazdasági élet prominensei egyaránt kellene. Ha mindenki hozzáteszi a magáét, együtt igazán erősek lehetünk. Szeretnék ebben központi szerepet játszani és minden egyes szereplővel megértetni és elfogadtatni a céljainkat, sőt partnerré tenni őket. Eddigi tapasztalataim pozitívak, akikkel beszéltem, vagy találkoztam, azok mind támogatásukról biztosítottak. A többi majd kiderül menet közben.

7. Végül árulja el, hogyan éli meg az Ön előtt álló szervezeti és szakmai kihívásokat, munkája során mi tartja lendületben, miből tud meríteni?

Az én megbízásom 6 évre szól, nem vagyok újraválasztható. Alapokat fektetek le, amire az utánam jövők biztonsággal építhetnek. Járatlan úton kell végig mennünk, nincs kitaposott ösvény előttünk. A felelősségerzeten túl ez egy rendkívül izgalmas feladat, amiről meggyőződésem, hogy Magyarország érdekeit szolgálja. Azért ez sok erőt ad. És ott lebeg a szemem előtt az a cél – ha tetszik álomként, vagy aspirációként – hogy amikor lejár a mandátumom, másképp nézzenek Magyarországra. Bárki is képviseli Magyarországot, amikor azt mondja, hogy ez egy transzparens, tiszta ország, akkor ne legyen senki a közönségben, aki felhúzza a szemöldökét.